

kilometroak
Ibilian-ibilian, buelta!
Lazkao 2026

Sorlekura itzulera

ilusioz beteta Kilometroak festaren 50. edizioan

Alkartasuna Lizeoak antolatu zuen lehen Kilometroak festa 1977an. Lazkaok eta Beasainek hartu zuten ardura hura, jakin gabe zein garrantzitsua bilakatuko zen festa handi hori. Lazkaora itzuli da Gipuzkoako Ikastolen jaia 2026. urte honetan, erronka berriei aurre egiteko prest.

Kilometroak 2026ko aurkezpen ekitaldia, Lazkao Ikastolako arduradun eta ikasleekin. Jon URBE | FOKU

Nagore BELASTEGI | LAZKAO

Kilometroak jaiak 50 edizio beteko ditu aurten eta bere sorlekura itzuliko da, Lazkaora. 1977an, Lazkaoren eta Beasainen artean antolatu zuten lehen edizioa (Alkartasuna Lizeoa) Gipuzkoako ikastolen alde. Gaurko festa Lazkaoko Ikastolak antolatu du. Bertako zuzendaria da Ion Martinez; lekukoa hartu zuenean aitortu zuen ardura handia zela hone-lako jai bat prestatzea, baina helburua argi zuen: «Duela mende erdi piztu zen txinpar-tari hauspoa eman eta suari bi-zi-bizirik iraunarazi».

Lazkaoko Ikastolan Olabe-ria, Ataun, Beasain, Ordizia, Gabiria, Legorreta, Ormaiztegi, Segura, Zaldibia, Zegama eta Zeraingo ikasleak ere badi-tuzte Lazkaokoez gain. Guztira, 778 familiak, 1.214 ikasleak eta 115 langilek osatzen dute komunitatea. «6.000 biztanle inguruko herri batentzat ko-puru handia da, eta, gainera,

Lazkaoko Ikastola herriko ikastetxe bakarra da. Horrek guretzat ardura handia dakar, baina bada herrian dugun pre-sentziaren eta konfiantzaren adierazle ere», azaldu zigun Martinezek. Herriko ikastetxe bakarra denez, herritar orok du Lazkaoko ikastolarekin lo-turaren bat. Hala ere, beraren-tzat ikastetxe baten osasuna ez da ikasle kopuruarekin neurtzen, hezkuntza proiektuarekin baizik, baita familiek duten konfiantzarekin eta ikasleen beharrei erantzuteko gaitasunarekin ere.

Kilometroak festaren xede nagusia komunitatearen par-taidetza sendotzea eta atxiki-mendua areagotzea bada ere, helburu ekonomiko bat ere badu; alegia, proiektu peda-gokikoa garatzeko eraikinei egin dizkieten doikuntzekin jarraitzea, eta LHko 3. zikloko gelak metodologia berrira egokitzea.

Irantzu Amundarain Laz-kaoko Ikastolako lehendaka-

riak festaren aurkezpenean az-pimarratu bezala, «ez da edi-zio arrunta izango; mende er-diko ibilbidea ospatzeko aukera paregabea ez ezik, urte hauetan guztietan euskararen, hezkuntzaren eta herrigintza-ren alde lanean aritu diren pertsonak omentzeko eguna ere» izango da.

50. edizioa denez, ez zuten ohiko jai eredu bat antolatu nahi. Martinezek aipatu beza-la, «Lazkao, Lazkaoko Ikastola eta gure historia egitarauaren eta ibilbidearen parte izatea nahi genuen». Horretarako, jaiaren eremua lau gunetan banatu da: Iturrialdea, Lazkao Txiki plaza, Ikastola eta Gurutze kirolgunea. «Guneen arteko distantzia kilometro batekoa da, eta bertan denontzako proposamen kulturalak aurkituko dituzue: kontzertuak, dantza, herri kirolak, bertsolaritza, haurrentzako ekintzak, Erronka –inoizko handiena, 25 ikastolen parte hartzearekin–, artisau azoka, herri bazkaria...

Baina niretzat ibilbidearen elementurik berezienetako bat ‘Denboraren tunela’ da, gure batxilergoko ikasleek antolatu dutena. Sei tunel izango ditugu: lehenengo bostetan Kilometroen histo-riaren hamarkadak ezagutu-ko ditugu, eta seigarrena etorkizunari begira planteatu dugu. Hau da, iraganetik etor-kizunera egiteko ibilbidea. Beraz, aurtengo ibilbidea Laz-kaoko herrian zehar Kilome-troen historia, oraina eta etorkizuna bizitzeko proposa-mena da», adierazi zuen zu-zendariak.

Egitarauan adin eta interes desberdinetako jendearen-tzat tokia egongo da. «Ez ge-nuen nahi kontzertuetara ba-karrik mugatutako jaia izatea», ondorioztatu du Mar-tinezek. Guztira, 30 ekintza baino gehiago izango dira. «Azken batean, gure helburua da etorri nahi duen pertsona orok bere lekua aurkitzea», adierazi zuen zuzendaria-k. Hala ere, musikak pisu han-dia izango du egitarauan «hainbat belaunaldi eta estilo elkartuz: Gozategi, Alaitz eta Maider, Go!azen, Eider Saez, Esanezin, Zuttik Elektrotxa-ranga, Skabidean eta beste hainbat».

Egun osoan zehar, Hiri-goien kalean, arropa saltzeko espazioan, KMK irratia egon-go da eguneko protagonisten hitzak jasotzeko, eta ibilbi-dean zehar tonbolarekin topo egingo dugu. 10.000 opari di-tuzte saritan banatzeko. Laz-kaoko, Beasaingo eta Ordizia-ko jaietan ere saldu ziren txartelak, eta tonbolan parte hartzeko azken aukera aste-buru honetan izango da.

Ikastolatik azpimarratu nahi izan dute dena ondo ate-ratzeko elkarlana garrantzi-tsua dela, eta jende askok la-gundu duela antolakuntzan. Horiez gain, gaur 1.000 lagun inguru egongo dira lanean.

**«AURTENGO
IBILBIDEA
LAZKAO
HERRIAN ZEHA
KILOMETROEN
HISTORIA, ORAINA
ETA ETORKIZUNA
BIZITZKO
PROPOSAMENA
DA»**

Ibilian-ibilian...

Garai batean ibilbide bat jarraitzea garrantzitsua zen Kilometroak festan, azken finen horrek ematen ziolako izena jaiari. Gerora, irekiagoa bilakatu zen eta aurtien ibilbide itxi batera itzuliko ez badi-ra ere, ideia hori iradokitzen digu aurtengo leloak: «Ibilian-ibilian, buelta!». «Horren atzean ideia oso polita dago –azaldu zigun Ion Martinezek–: 1977an Lazkao eta Beasainen hasi zen Kilometroen ibilbideak buelta handi bat eman du eta, 50. edizioarekin, berriro Lazkaora itzuliko da. Baina buelta bat ixteak ez du amaiera esan nahi; beste buelta baten hasiera ere bada».

Logoak ere ideia hori bera jasotzen du: ibilbidea, bira eta komunitatea. «Forma borobilek itxi gabeko bi buklet irudikatzen dituzte, eta 50 zenbakia ere antzematen da. Gainera, borobilak itxita ez egoteak komunitate ireki baten ideia adierazi nahi du, aniztasunari eta inklusioari irekia dagoena. Koloreak, berriro, Lazkaoko Ikastolaren kolore korporatiboak dira».

Antzarak karraka

Jaiaren protagonista izango den abestiaren aurkezpena Lazkaoko jaietan izan zen, herriko plazan, txupinazoa bota baino ordu batzuk lehenago. Kanta Amaia Agirrek eta Xabier Zabalak sortu dute, eta Lazkaorekin harremana leloan egiten dute, antzara aipatuz –hala deitzen baitzaie lazkaotarrei–. Ahotsa, berriro, Nogen taldeko Ane Negueruela lazkaotarrak, Xabi Solanok, ETSko Iñigo Etxezarretak eta Alaitz eta Maiderrek jarri dute.

Bideoklipa Mikel Balerdiren eta Deñe Garcia-Bravoren esku utzi zuten. Haiek ideia bat izan zuten: ostiraletan plaza kantuz betetzen duen Kantujirak hamar urte bete ditue-nez, apirilean egin zuten festa berezian irudiak jasotzea erabaki zuten, ondoren bideoklipetan erabiltzeko.

ION MARTINEZ Lazkaoko Ikastolako zuzendaria

Musikako eta Natur Zientzietako irakaslea izan da Ion Martinez Santamaria orain arte Lazkaoko Ikastolan. Egun zuzendaria ere bada, eta Kilometroak 2026ra begira bere aurpegia jartzea egokitu zaio. Gaur borobilduko du urte osoan zehar Gipuzkoako Ikastolen jaia antolatzen egin duen lan guztia.

«Erronka da festaren komunitate sentimendua ikastolara eramatea»

JON URBE | FOKU

N.B. | LAZKAO

Zenbaki borobila da 50. edizioarena. Herritarrak inplikatu al dira antolakuntzan?

Hori da agian Kilometroak 2026ren ezaugarri nagusietako bat. Hasieratik oso garbi izan dugu «herritik eta herriarentzat» izan behar zuela. 2025eko ekainean bertan herriko topaketa bat egin genuen lazkaotarren proposamenak jasotzeko eta helburuak definitzeko. Hortik aurrera, urte osoan zehar herriko eragileekin elkarlanean aritu gara, eta

erantzuna oso ona izan da. Herriko kultur taldeek, musika eskolak, kirol munduak, elkarteek, merkatariek, herritarrek... bakoitzak bere lekutik egin du ekarpena. Eta hori da guretzat benetan interesgarria: Kilometroak ez izatea ikastolak antolatzen duen festa bat, baizik eta Lazkaok bere egiten duen festa bat.

Kilometroak antolatzen hasi zirenean garai ilunak ziren euskararentzat.

1977an egoera oso desberdina zen. Kilometroak sor-

tzeko arrazoi nagusietako bat euskararen aldeko aldarria eta ikastolen proiektuari baliabideak ematea izan zen. Hasierako garai haietan, euskarazko hezkuntza bera ere ez zegoen gaur egun dagoen egoeran. 50 urte hauetan asko aldatu da: euskarak presentzia eta aitortza handiagoa ditu, ikastolen sarea izugarri hazi da eta euskarazko hezkuntza hedatu da. Baina horrek ez du esan nahi erronkak amaitu direnik. Egun, guretzat erronka ez da soilik ikasleek euskara

jakitea; euskara erabiltzea, euskaraz bizitzeko aukerak izatea eta hizkuntzarekiko atxikimendua sortzea ere bada.

Hemendik aurrera zer egokitzen zaio Ikastolari?

Kilometroak jaia amaitzen denean ez da ezer amaitzen. Beste buelta bat hasiko da. Gure erronka da Kilometroek ekarri diguten energia eta komunitate sentimendua eguneroko ikastolara eramatea. Hezkuntzan ezin gara geldirik egon. Gure proiektuan badugu etengabe berritzeko konpromisoa: metodologia, konpetentzien garapena, digitalizazioa, hizkuntzen trataera, aniztasunari erantzuna, ikasleen autonomia... Gainera, Kilometroak 2026ren bidez lortuko diren baliabideak proiektu pedagogikoa indartzera bideratuko ditugu. Bereziki, eraldaketa pedagogikoari bultzada emateko eta baliabide pedagogikoak sendotzeko erabiliko dira. Beraz, urriaren 4a ez dugu helmuga bezala ikusten. Buelta baten amaiera da, baina hurrengoaren hasiera ere bai. Eta hori da gure ikastolaren erronka: sustraiak sakon izanda, etorkizunerako prest egotea.

PINTUREN, ERREMINTEN ETA PINTURA-MAKINERIAREN SALMENTA
MARGOGAI
 VENTA DE PINTURAS, HERRAMIENTAS Y MAQUINARIA DE PINTURA
 lazkaibar kalea 1. BEASAIN · t 943 882 293 · www.margogai.com

ALDEDI
BURDINDEGIA
 Biteri, 8. ARRASATE · t 943 79 13 05 · www.aldedi.eu

LUIS MARI ALDANONDO Lazkao ikastolako zuzendari ohia

Luis Mari Aldanondok bizitza osoa darama euskararen eta ikastolen alde lanean eta lehen pertsona bizi izan zuen 1977an antolatu zen lehenbiziko Kilometroak jaia. Urte hartan, Ordizia eta Beasaingo ikastoletan irakasle zebilen, eta lau urte beranduago Lazkaoko ikastolako zuzendari bihurtu zen. Garai hartan bizi izandako kezka eta beldurrak kontatu dizkigu; baina baita ekimen berritzaile hura antolatzeak eragindako poztasuna ere.

«Lehen Kilometro haiek izan zuten arrakastarekin harrituta geratu ginen»

JON URBE | FOKU

«IKASTETXE
BATEK
HERRIAREKIN
LOTURA BEHAR
DU. GURE KASUAN,
GAINERA,
IRAKASLEEK
ERABATEKO
FINKOTASUNA
DUTE, ETA, IKUSI
BESTERIK EZ DAGO
HORIETAKO ASKO
BERTAKO
IKASLEAK IZAN
DIRELA»

Joseba SALBADOR | LAZKAO

Beasain eta Lazkao elkartu zirenean 1977ko lehen edizio hartan 12.000 lagunek baino gehiagok eman zuten izena sarrerako kontroletan eta bost milioi pezeta (30.050 euro) bildu ziren, garaiko "Egin" egunkarian irakur daitekeenez. Politikariak, sindikatuak

ordezkariak eta kultur arloko izen handiak gerturatu ziren, horien artean Eli Galdos, Txillardegi, Jose Luis Elkorro, Mikel Laboa, Pantxoa eta Peio, baita Joxe Migel Barandiaran bera ere. Azken horrek ibilbide osoa egin zuen.

Lehen edizio hura arrakasta osoz amaitu zen, baina aurre-

ko hilabeteak kezka eta ezjakintasun handikoak izango ziren, gauza erabat berria zela kontuan hartuta.

Bai, hala da. Jatorrizko ideia Josu Erguin beasaindarrak planteatu zuen. AEBra egin zuen bidaia batean ikusi zuen mota honetako jaialdiak antolatzen zituztela behartsuentzako dirua biltzeko eta ideia egokia

iruditu zitzaion hemen ikastolen alde dirua lortzeko. Guretzat erabat berria zen, ez genuen oso ondo ulertzen kilometroko dirua eskatze hori, eta ez genuen ikusten horrek arrakasta izan behar zuenik. Baina azkenean, dena ondo atera zen eta izan zuen arrakastarekin harrituta geratu ginen: hamabost bat mila

lagunek parte hartu zuen, orduan 88 urte zituen Joxe Migel Barandiaran buru zela. Nik orduan 27 urte nituen eta ikaragarria izan zen hura.

Aurrekari garrantzitsua izan zen Euskal Herri osoko ikastolentzat...

Bai, zalantzarik gabe. Ekitaldi hura Gipuzkoako ikastolen fe-

– 1925etik –

iztueta

naturarekin orekan

Etorri baserriko denda ezagutzera eta gozatu Iztueta esperientziaz

Iztueta baserria | Lazkaomendi 20210 Lazkao, Gipuzkoa

iztueta@iztueta.eus @iztueta.esnekiak

derazioan planteatu zen, eta, geroztik, beste herrialde guztietara zabaldu zen: Araba Euskaraz, Ibilaldia, Nafarroa Oinez eta Herri Urrats.

Argi geratu zen dirua biltzeko modu baliagarria zela.

Bai, eta nik uste dut diru gehiena enpresek eta erakundeek egindako ekarpenetik lortu zela. Erakunde horiek kilometroak erostea garrantzi handia dauka, ikastolek dituzten zailtasunak arintzen laguntzen dutelako, batez ere obra berriak egiteko eta sortutako zuloak betetzen laguntzeko. 1977ko lehen edizio hartan lortutako dirua Beasaingo Lizeo berria eraikitzeko erabili zen. Ez dugu ahaztu behar Goierri osoko herri txikietako ikastoletan hasten ziren haurrak, adin batera heltzean, Beasaina etortzen zirela eta eraikuntza berria egitea ezinbestekoa genuela. Aurten go Kilometroetako dirua ere egin berri ditugun berrikuntzak ordaintzeko erabiliko da.

Zein zen garai hartan ikastolek bizi zuten egoera?

Egoera oso gogorra zen. Franco bi urte lehenago hil zen, baina ikastolak eta euskara oso egoera zailean zeuden. Pentsa, Guardia Zibila Lazkaoko ikastola ixtera iritsi zen. Baina beneditar fraideek egindako lanari esker berriro zabaltzea lortu zen; orduan sortu zen San Benito ikastolaren izena.

Eta herritarren aldetik, zer harrera izan zuen ikastolak?

Lazkaoko ikastola 1964an sortu zen, guraso askoren ahaleginari esker. Hasiera-hasieratik Lazkaoko herritarrek asko lagundu zutela esan beharra dago. Baina orduan dena berria zen, eta kezak ere baziren gurasoen ar-

tean. Adibidez, 1987an batxilergoa zabaldu genuenean Lazkaon, askoren galdera zen ea Beasaingo Lizeoak bezainbesteko maila izango zuen. Denborak erakutsi zuen baietz, emaitzak ezin hobeak izan zirelako; eta, horri esker, gurasoak lasaitu egin ziren. Esan besterik ez dago zazpi ikasleekin hasi ginela

eta gaur egun 1.200 ikasle baino gehiago ditugula, eta 115 irakasle. Izan ere, Lazkao asko handitu da, 2.000 biztanle inguru izate-tik 6.000 izatera iritsi gara, eta ikastetxe bakarra da gurea.

«Herritik sortu eta herriaren-tzat» esaldi huts bat baino gehiago dela erakutsi duzue.

Bai, ikastolak herriarekin duen lotura erabatekoa da. Ikastolak asmo asko zabaldu eta txertatu ditu herrian: euskara indartu eta bere aldeko kontzientzia piztu, bertso eskola sortu, musika emanaldietan parte hartu, herriko ekitaldietan... Gure kasuan, gainera, horri guztiari gehitu

behar zaio gure ikastola itunpekoa dela eta irakasleek erabateko finkotasuna dutela. Horri esker, herriarekin duen lotura erabatekoa da. Iku-si besterik ez dago gure irakasle asko bertako ikasleak izan direla. Ikastetxe batek herriarekin lotura behar du, zalantzarik gabe.

«GARAI HARTAN IKASTOLAK ETA EUSKARA OSO EGOERA ZAILEAN ZEUDEN. PENTSA, GUARDIA ZIBILA LAZKAOKO IKASTOLA IXTERA IRITSI ZEN. BAINA, BENEDITAR FRAIDEEK EGINDAKO LANARI ESKER, BERRIRO ZABALTZEA LORTU ZEN; ORDUAN SORTU ZEN SAN BENITO IKASTOLAREN IZENA»

Badatorren Euskararen Herria

ehbildu

Eredu estatikoak apurtzen: urtero hausnartu eta egokitzeko erronka

Duela 50 urte jaio ziren ikastolen jaiek eredu zaharkituak baztertu eta gizarte berrira egokitze prozesu sakona bizi izan dute. Kilometroak jaiaaren adibideak erakusten duen bezala, ezinbestekoa da herriz herri eta urtez urte aldaketa eta doikuntza txikiak egitea, egungo errealitatearekin bat egiteko eta nahi duten jaia osatzeko.

Nagore BELASTEGI | LAZKAO

Mende erdia azkar igaro da eta urte hauetan gizartea asko aldatu da. Franco hil eta bi urtera hasi ziren ospatzen ikastolen jaia, lehenik Kilometroak Gipuzkoan, 1977an, eta atzetik etorri ziren Ibilaldia, Araba Euskaraz, Nafarroa Oinez eta Herri Urrats. Denak antzerakoak ziren, eta hasierako urteetan primeran funtzionatzen zuten, garaiarekin sintonian.

Baina urteen poderioz, gizartea aldatu egin da, baita beharrak ere. Orain oinarritzko hezkuntzaren bidez euskara ikastea ia ziurtatuta dago, eta bestelako erronkak sortu dira. Hori dela eta, duela 50 urte

sortu zen jaia ezinbestean aldatu da. Baina aldaketa ez da errotik etorri; ez diote kontzeptuari bira bat eman. Duela hamar urte hasi ziren hausnarketa sakon bat egiten, jaia ez zela garaiko gizartera egokitzeko ikusita. Adibidez, Kilometroak jaiek gune desberdinak izan zituzten luzaroan, eta batetik bestera joateko ibilbide bat jarraitu behar zen derrigorrez –tranparik egin nahi ez bazen, behintzat–; are, albisteetan beti nabarmentzen zen zenbat kilometro zituen urte horretako festak. Batzuetan motzagoa eta lauagoa zen, eta beste batzuetan herriko mendiguneetatik igarotzen zen eta pixka bat gogoragoa zen ibil-

«GUK GEUK ERALDATU BEHAR GENUEN JAIA; BESTELA, JENDARTEAK BERAK ERALDATUKO ZUEN»

bidea. Horrek ere bazuen xar-ma, mendiko botak askotan uniformearen parte izaten baitziren. Egun guneak herrian bertan egoten dira eta jendea libre da batetik beste nahi duen bezala mugitzeko.

«Zerbaitetan asmatu badugu izan da eredu bat utzi eta beste bat sortzen. Helburua ez zen beste eredu bat sortzea, baizik eta egokitzea eta batez ere doitzea gaur egungo errealitateari», aipatu zigun Mikel Egibar Kilometroak jaiko koordinatzaileak.

«Guk geuk eraldatu behar genuen jaia; bestela, jendarteak berak eraldatuko zuen. Aldaketa berez etorri zaigu gizarteak eman dituen aldaketa

horietatik; ezin genuen iragarnari begira egon eta eredu itxi batean gelditu, eredu estatiko batean», aitortu zuen.

Horiek horrela, martxan jarri zuten ereduaren eraldatzeko prozesu bat, eta horri esker lortu zuten ikastolatan, bereziki Gipuzkoako ikastolen artean, onartzea urtero hausnartu egin behar dutela zer eredu mota sortu nahi duten. «Oso desberdina da Kilometroak Lazkaon antolatzea, non komunitatea oso sendoa eta trinkoa den, eta ikastetxe bakarra dagoen, edo, iaz bezala, Elgoibarren antolatzea. Ezau-garriak oso desberdinak dira», adierazi zuen Egibarrek.

Bestalde, gazteengan ere begirada jarri zuten, eta hausnarketa horren puntu garrantzitsua bilakatu ziren. Izan ere, urte batzuetan, euskara sustatzeko espazioa izan beharrean, gazteak gehiegikerietan ibiltzeko gune bilakatu zen Kilometroak. Egibarrek mahai inguru batean aipatu bezala, «kilolitroak» deitzen zitzaion festari. Dudarik gabe, hori ez zen mantendu nahi zuten eredu, eta, hala, jaia eta alkohola banatzeko baina gazteen atxikimendua izaten jarraitzeko moduak bilatu behar izan zituzten. Horrela sortu zen, adibidez, Erronka; ikastolen arteko kirol txapelketak.

«Jaia egiterakoan beste era batera gozatzeko aukera eskaini behar genuen. Jaia aipatzeko parrandaren sinonimo zen, eta horrela ospakizunaren kalitatea galdu egiten zen gure testuinguruan. Horrek ez du esan nahi parranda kritikatzeko, baina parranda egiteko badaude gune eta momentuak, eta gurea ez da parranda egiteko gunea, jaia egiteko gunea baizik», azaldu zigun. «Saiatzen gara esperientzia ahalik eta positiboena izaten. Ildo horretan, kulturarekiko, pertsonen arteko harremanetan, modu askean gozatzeko jai bat bihurtzea nahi genuen. Eta alde horretatik onartu behar da hainbat neurri hartuta, drogaren eta alkoholaren kontsumoaren inguruan, jaia inguruko parte hartzea indartuz, gazteen arteko beste dialektikak sortuz, lortu dugula beste jai giro bat. Lehen ikusten genituen egoerak esango nuke gaur egun ez ditugula ikusten».

Hala, jaia egiteko moduari eta gazteriaren parte hartze aktibo eta sanoari garrantzia ematen diote egungo jai ereduak. Baina badago hirugarren elementu bat jatorritik aldatu ez dena, eta da Kilometroak bezalako makro-

Lazkaon bertan ospatu zen Kilometroak 2003an ere; hona hemen garai hartako irudi bat. Jon URBE | FOKU

jaiak plaza publikoak direla. «Euskararen komunitateak plazak behar ditu. Plaza horiek sortzen dira modu formalean, baina baita modu informalean ere. Jaiaren testuingurua bada modu informalean sortzen diren elkarrekintzarako guneak, pertsonen artean harremana sustatzeko ekimenak», adierazi zuen koordinatzaileak.

Egibarrek esan bezala, uste dute oraindik beharrezkoa dela horrelako jaiak antolatzea, «hain zuzen ere, gure jaiak arnaguneak bermatzen dituelako, edo bai behintzat euskal kulturarekin lotutako giroa».

Bestalde, Egibarren iritziz, «ikastolek zerbitzu publikoa eskaintzeko, finantzatzeko sistema herrikoiak beharrezkoak dira ezinbestean oraindik ere. Horrelako jaiak finantzatzen dute neurri batean gero herriari eskaintzen zaion zerbitzua».

Ludikotasunaren indarra

Euskal Herrian «gizarte politizatu batean» bizi garen heinean, gauzak modu oso arrazionalen aztertzeraz jotzen dugu, Egibarren aburuz. Aldiz, euskal kulturako eragileekin batera osatutako mahai inguru batean Egibarrek aipatu

zuen bezala, ludikotasuna oso garrantzitsua da kausa batekiko atxikimendua lortzeko. «Une ludiko bat zer da? Bizitzen dugun eta gozamina ematen digun momentu bat. Horrelako momentuak bizitzea garrantzitsua da, horrelako bizipenetatik sortzen direlako transmititzeko eta enpatizatzeke kanalak. Jai ludikoak oso tresna potenteak dira», esan zuen.

Jaietan bi parametro neurtu behar dira: parte hartzea eta zaintza, eta bien arteko

2030. URTERA ARTE, JAIA ZIURTATUTA

Kilometroak bezalako jai bat antolatzea ez da erraza, eta urtez urte hori mantentzea oraindik gutxiago. Hala, Kilometroen antolakuntzan ere egon zen krisi bat, duela hamar urte inguru. «Zailtasun handiekin ibili ginen jai aurrera eramateko. Lan kooperatiboari eusten diogu, auzolanari garrantzi handia ematen diogu. Gaur egungo jai eredu klasiko horiek profesionalizaziora eramaten

gaituzte eta, neurri batean, hainbat enpresatan delegatzera. Gu, aldiz, saiatzen gara dena auzolanetik eta modu antolatuan egiten», esan zigun Mikel Egibarrek.

Eta indarrez ekinez, lortu zuten kritikatik ateratzea. «Batzuentzako elkarlana marroia izango da, baina guretzako ikuspuntu komunitario batean osasuna adierazten duen ezaugarria da. Lortzen badugu komunitate bat batzea horrela-

ko ekimen baten inguruan, esan nahi du sinesten dela horrelako proiektu batean. Badago harrotasun bat ere parte hartzeagatik», adierazi zuen.

Egin zuten hausnarketa gogor horretatik atera ziren hainbat ikastola prest zeudenak jaiari eusteko. Hala, datozen urteetako Kilometroak ziurtatuta daude. «Badakigu non ospatuko dugun Kilometroak 2030. urtera arte. Ikastolek izena eman dute». **N.B.**

oreka bilatu behar da. Zaintza handia bada baina parte hartzea txikia, jendea aspertu egiten da. Kontraz, parte hartzea handia bada, baina zaintza txikia, eremu ludikotik ateratzen da. Hala, parte hartzea eta zaintza handia lortzen saiatu behar dute, esperientzia atsegina izateko.

«Guk gure jaiak antolatzekoan beti adin guztiak kon-tuan hartzen ditugu –aipatu zuen koordinatzaileak–, gure helburua da plaza hori indartzea, eta, ahultzen denean, be-

rriro indartzeko zer egin behar dugun pentsatuko dugu».

Egibarren ustez, badago kapitalismotik sortzen den eredu bat, eta beste bat hizkuntza gutxitua duen herri txiki batetik sortutakoa. «Kapitalismoak indibidualismoa, kontsumoa, errentagarritasun ekonomikoa, masifikazioa sustatzen dituen bitartean, guk, kontrakoa; tal-detasuna, jasangarritasuna, errentagarritasun soziala, plazera... Bada, hori indartu egin behar dugu».

**«GUREA EZ DA
PARRANDA
EGITEKO GUNEA,
JAIA EGITEKO
GUNEA BAIZIK»**

Irizar

Etorkizun multiteknologiko eta jasangarrirako prest

FOR A BETTER LIFE

50 edizioaren ondoren, etorkizunari begira

Kilometroen 50. edizioaren ospakizunak behin eta berriz atzera begira jarri gaitu azken hilabeteetan. Eta ez da gutxiagorako, 1977 hartan Beasainen eta Lazkaon egindakoa sekulako balentria izan baitzen. Baina mende Erdiko ziklo hori itxi ondoren, etorkizunera begira jartzeko ordua iritsi da. Horretarako, «Denboraren tunela» ekimena jarri dute abian.

ERREPORTAJEA

J.S. | LAZKAO

Euskal Herrian beti izan da gure historiari begira jartzeko ohitura. Ohitura sana eta beharrezkoa, gure aurrekoek ahalegin handiz egindako ekarpenak gogora ekarri eta etorkizun oparoagoa eraikitzen lagungarri izan ditzakegunak.

Baina batzuetan, atzera begiratzeko joera hori gehiegizkoa ere izaten da, eta ahaztu egiten zaigu etorkizunera begiratzeari. Aurtengo Kilometroetan arrisku hori sortu daiteke, ezinezkoa delako 1977 hartan Beasainen eta Lazkaon egindako ekintza gogoangarri hari begira ez jartzea.

Horregatik, aurtengo jaialdiaren antolatzaileek argi izan

dute lehen momentutik etorkizunari begira jartzearen garrantzia, eta 50. edizio honek, ezinbestean, ziklo baten itxiera eta beste baten hasiera ekarriko duela.

Ziklo aldaketa hori igande honetan Lazkaon gauzatuko den ekimen berezi batekin irudikatu nahi izan dute, «Denboraren tunela» izena duena eta historia eta etorkizuna elkarrekin lotuko dituena.

«Praktikan, herriko toki desberdinetan jarriko diren egurrezko bost tunel dira, zazpi metro luze eta hiru metro zabal dituztenak, eta barruan Kilometroen inguruko informazio panelak jasoko dituzte, hamarkadaka banatuta», azaldu digu Xeber Maizak, Lazkaoko Kilometroetako koordinatzaileak.

Xeber Maiza, Lazkaoko Kilometroetako koordinatzailea, tunelak prestatzeko lanetan. J.S.

Ekimen honetan parte hartze berezia izango dute gazteek, beraiek izango baitira historia hori erakutsiko dutenak eta, aldi berean, etorkizunari begira jarriko direnak. Horretarako, seigarren tunel bat eraikitzeko aukera eskaini zaie, Kilometroen etorkizuna nola irudikatzen duten azaltzeko.

Aurtengo jaialaren aurkezpean Mara Naldaiz eta Amalur Agirrezabala ikasleek parte hartu zuten, ekimen honetan parte hartu duten Batxilergoko euskara taldeko 30 ikasleen ordezkari moduan. Beren hitzetan, atzera begirakoarekin batera, «etorkizunerako prest gaudela ere erakutsi nahi dugu. Horretarako, seigarren tunel bat sortu dugu, bertan, jendearen ekarpenak jasotzeko. Guretzat, garrantzitsua izan da 50. edizio honetan, nondik gatozen presente edukitzeaz gain, etorkizuneko Kilometroen beharraz jabetzea».

Gazteen parte hartzea, hala ere, ekimena antolatzen hasi zen lehen momentutik gauzatu da. Kilometroen koordinatzaileak azaldu duenez, «asfaltetik ari gara gai hau gazteekin lantzen eta hasiera hartan guk ideia biluzik eraman genuen, haiek forma ematen joan zite-

zen», adierazi du Xeber Maizak.

Eta baita forma eman ere. Hausnarketa eta proposamen desberdinek egurrezko tunelen forma hartu dute, eta, proiektua Lazkaoko zurgintza enpresa bati proposatu ostean, errealitate bihurtu dute 50. edizio berezi honetarako.

ZOZKETA

Bestalde, ekimen honetan parte hartzen duten bisitariek ez dute modu pasiboan egingo, erakusketa arrunt batean egingo luketen moduan. «Tunel bakoitzetik igarotzean, zigilu bat jasoko dute eta, tunel guztiak igaro ondoren, zozketa batean parte hartuko dute», azaldu du Maizak.

Idea aurreko urteetako Kilometroetatik hartu dute. Izan ere, ibilbide haietan, txartel baten arabera, kilometro bakoitzari balio bat ematen zitzaien, eta aurtengo jatorrizko ideia hori berreskuratuz, tunelatik igarotzen direnei txarteltxo bat eskainiko diete. Zeharkatzen den tunel bakoitzeko txartelari zigilu bat jarriko zaio, eta, txartela osatu ondoren, seigarren tunelaren irteeran, zozketa batean parte hartzeko aukera izango da.

GU
RE

**BASERRIAK,
BEHIAK,
ESNEA.**

EUSKAL HERRIA
esnea

www.euskalherriaesnea.com
t. 618 829 964 · arreta@euskalherria.com